

Dubbelslag voor de sepia's

En de eerste prijs is voor: de sepia's... Klapklapklap! Mede dankzij de lezers van *duiken* wonnen 'onze' Joop en Felice eind september de AD-natuurprijs van 2007. Met een aardige centje prijzengeld op zak, blijven zij belangeloos strijden voor bescherming van de inktvissen in de Oosterschelde.

Menig duiker kent ze: de hutjes van Felice onder de Zeelandbrug aan de kant van Zierikzee. Als minitipi's staan ze te lonken naar vrouwtjesinktvisen die er maar wat graag hun eieren aan vastmaken. De wilgentakken, aan elkaar gebonden met ijzerdraad, vormen een perfect huisje voor de inktzwarte eieren. Al elf jaar maakt en plaatst Felice Stalenburg samen met haar man Joop de hutjes speciaal voor de sepia's in de paaitijd.

«Het gaat erg slecht met de sepia in de Oosterschelde», legt Felice uit. «Dat komt vooral door het hervatten van de kreeftenvangst in 1996. De wijfjes zien in de kreeftenfuiken een veilig holletje voor hun eieren, maar komen er zelf in vast te zitten. De eerste jaren kwamen ze met honderden tegelijk om. Hartverscheurend!» Ze

gruwelt nog als ze er aan terugdenkt; het was het moment waarop ze besloot in actie te komen. Het echtpaar ontwikkelde het concept van de takkenhuisjes: wilgentwijgen, vastgesnoerd met ijzerdraad. Het idee is even simpel als geniaal. Samen duiken ze ermee de Oosterschelde in en zetten ze stevig in de bodem. In de paaitijd komen veel sepia's naar de Zeelandbrug, een ideale plek dus voor de hutjes. De wijfjes zetten hun eieren af op de takken en als de kleine sepiaatjes geboren zijn, storten de tentjes in elkaar. «Binnen het seizoen ruimt de natuur de hele boel weer op, je vindt er niets van terug», vertelt Joop. «Ideaal dus!»

Wel even wennen

De jaarlijkse Paul Fentener van Vlissingen - AD natuurprijs bestaat uit twee delen: de publieks-

en de juryprijs. Joop en Felice wonnen beide. Als kersverse winnaars staan ze de laatste weken flink in de schijnwerpers. En dat is goed voor de sepia's én de Oosterschelde, want publiciteit helpt het probleem op de kaart te zetten. Daarbij beschikken ze nu over een aardig geldbedrag, 25.000 euro, bedoeld om te investeren in het sepiaproject. Het is even wennen. «Heel apart», beschrijft Felice het gevoel. «We zijn gewend het zonder centen te stellen en nu hebben we ineens een heleboel. Weet je, die hutjes maken kost niks en het plaatsen ook niet. Wat moeten we met zoveel geld?» In eerste instantie wilde Felice het dan ook niet aannemen. «De erkenning van het probleem was voor mij al winst genoeg. De bedreigde sepia's, maar ook de erbarmelijke staat van de hele Oosterschelde, daar moet iets aan gebeuren!»

Just als de Oosterschelde vol met fuiken staat, komt de sepia naar het getijdengebied om te paren en eieren af te zetten. Joop en Felice duiken niet alleen bij de brug. Met hun boot doen ze tal van andere locaties aan.

Nadat ze toch maar de prijs in ontvangst had genomen, begon het piekeren over een goede bestemming. «Op dit moment willen we in elk geval graag een informatiebord bij de Zeelandbrug laten plaatsen. Er komt informatie op te staan over sepia's in de paaitijd en hoe je daar als duiker mee om moet gaan. Bijvoorbeeld niet te dichtbij komen en geen felle lampen gebruiken.» «Verder hebben we geen vast omliggende plannen, maar ik vind het wel gaaf om daar over na te denken», verklaart Joop dankbaar.

Aan tafel

Ondertussen is een aantal balletjes gaan rollen. Zo is het echtpaar uitgenodigd voor een rondetafelgesprek met onder andere vissers, vertegenwoordigers van Nationaal Park Oosterschelde en leden van de NOB. «Bij de kreeftenvisserij worden zowel fuiken als korven gebruikt. Sepia's

vinden korven helemaal niet interessant, dus waarom gebruiken vissers die niet vaker?» vraagt Felice zich af. Die vraag zal ze zeker stellen. «Bij zo'n gesprek is het ook een voordeel dat we deze landelijke prijs hebben gewonnen», stelt Joop. «Het is toch heel anders of je als Joop en Felice daar zit, of als prijswinnaars.» Even terug naar de Oosterschelde. Waarom maakt dit tweetal zich eigenlijk zo druk om dit gebied? Op de eerste plaats omdat de Oosterschelde dé kraamkamer van de Noordzee is. Veel vissoorten en weekdieren paren hier, waarna de jongen opgroeien tot ze groot genoeg zijn om uit te zwemmen. Dit geldt voor bijvoorbeeld ansjovis, geep, zeenaalden en natuurlijk de sepia's. Op dit moment mag er gewoon in de Oosterschelde gevist worden. Gek, want zo krijgen de jonge dieren geen kans volwassen te worden en zich voort te planten. «Het is van de

zotte», vindt Joop. «Wist je trouwens dat de Oosterschelde het grootste Nationaal Park van Nederland is... Het bestaat voornamelijk uit water, maar er wordt helemaal niets beschermd. Ja, boven water. Er zijn allerlei natuurbeheerplannen ter bescherming van vogels en andere beestjes. Planten krijgen de ruimte, het ziet er best goed uit. Onder water gaat het hartstikke slecht! Maar ja, dat ziet niemand hè!» De twee blijven dan ook het probleem aankaarten bij wie het maar horen wil. De overheid, provincie, gemeente, belangenbehartigers, geïnteresseerden. Het maakt niet uit, de Oosterschelde moet bescherming krijgen, is de boodschap. «Vreemd toch, dat we allemaal vinden dat koraalriffen bescherming verdienen», vindt Felice. «Maar als het in onze eigen achtertuin is, geeft niemand thuis. De sepia's zijn het gezicht van een broodnodig zeereservaat. Het zou het mooist zijn als er erkende paaiplaatsen komen», mijmert ze verder. «Maar nog mooier zou het zijn als alle fuiken verwijderd zijn», roept ze ineens strijdbaar. «Fuck de fuiken!»